

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . . . 10 .
pe 1/4 an . . . . . 5 .
pe 1 lună . . . . . 2 .
N-ril de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înpoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

SINODUL EPARCHIEI ARADULUI.

Urmarea ședinței de Luni dimineața.

După ce s'a trecut peste verificări, rămânând ca asupra celei dela *Tinca* să se pronunțe Sinodul după împlinirea termenului cât e prescripș pentru primirea protestelor, —

Dr. I. Suciu referă în numele comisiei epitropești, care a lucrat de altfel încă de Joi și a avut de pertractat un material foarte vast.

Referentul, se înțelege, citește întâiu raportul despre chivernisirea celor materiale. Reiesse din raport în deosebi un lucru: încassarile merg greu și necesitățile au adus cu sine că s'au cheltuit peste prevederile bugetare, rămânând sume considerabile de încassat. De pildă: la contribuțiunile de 4 fileri pentru suflet parohiile au de încassat (*restanță*) 59.000 coroane. E de observat apoi, că încassarile de acest soi u chiar în protopopiatele mai slabe s'au făcut mai cu efect, ceea-ce dovedește că dacă se pun stăruințe din partea respectivilor protopopi, se pot încassa.

Toamă de aceea comisia propune ca protopopii să precedeze cu toată energia la încassări. Sinodul primește.

Se naște o discuție mai viue la pozițiile ce privesc *Alumneul*. Și aici se trece aproape regulat peste buget; din considerațiuni umane și culturale se ia, așa zicând, mai mulți elevi de cât poate suporta bugetul nostru restrins. Mai grav este însă că nici cei nași cu taxe nu plătesc, ci adesea Consistorul e silit să-i oprească dela examen ori să-i trimită acasă. Vorba e că i-a ținut și a spusat până atunci cu el, și chiar eliminându-l, situația bugetară nu s'a ameliorat.

P. Rotariu propune că pentru a pune capăt acestei anomalii, taxele să se perceapă anticipative, pe 3 luni.

V. Goldiș primește propunerea, însă cu un amendament: *incassarile să le facă direcția!* A observat anume, că cei dela Cassa Consistorului sunt foarte ocupați și nu pot ține în evidență încassarile dela școli. A făcut apoi experiența, la școala de fete, că dacă directorul ia el asupra-și această sarcină și stăruiește pentru încassări, lucrul merge. Astfel, la școala de fete numai foarte puține eleve sunt în restanță, și încă și acestea cu sume neînsemnate.

Propunerea d-lui Rotariu cu amendamentul d-lui Goldiș se primește.

Dr. Suciu, urmând cu referada, arată între altele situația precară a edificiului școlii de fete: fiind dela început impropriu, s'au cheltuit peste 10.000 cor. cu reparaturile. Propune să se aleagă alt local, mai corespunzător și care să nu necesiteze atâtea cheltuieli, mărindu-se astfel poziția supra-rogatelor.

V. Goldiș roagă Sinodul să nu discute acum această chestie, ci s-o lase până la discuția asupra referadelor comisiei școlare, căci fiind vorba și de raportul Senatului școlar despre această chestie, comisia școlară de figur va veni cu propuneri.

Se primește.

Despre Seminar.

O discuție interesantă s'a încins apoi asupra afacerilor Seminarului. Referentul constată că și Fondul zis Seminarial, *scade*. Citează în privința asta cifre despre starea d'acum și înainte cu 3—4 ani a fondului. D'aceea comisia e de părere să se creeze restricțiuni la primire.

R. Ciorogariu, ca director seminarial, cunoaște toate mizerile și apreciază motivele invocate de comisie. Așa-i: merge greu de tot cu ori ce încassări și Diecesa e pusă la grele jertfe pentru susținerea acestor instituțiuni. Arată însă importanța lor capitală pentru dezvoltarea noastră culturală și întărirea bisericii. În deosebi acum deci, când prin uneltiri condamnabile ni-se crează greutăți, trebuie să ne deschidem inima și jertfă să aducem și mai pe departe, ca nu cumva în lipsă de mijloace să închidem calea tinerilor bravi și cu vocațiune pentru preoție.

Dr. Trăilescu roagă și el Sinodul să fie cu privire la starea de sărăcie a unor tineri cari dacă n'ar fi crescuți de Diecesa, lasă că n'ar putea să se fericescă, dar în primul rând Diecesa ar perde fii bravi și cu dor de muncă.

Dr. Oncu ține o admirabilă filipică împotriva celor cari în timpul din urmă, din motive de răsunare ordinară, au mers până să denunțe în presa străină Seminarul, dând astfel pradă ingerințelor păgubitoare cel mai scump așezământ al Diecesei. Dragostea ce-o manifestăm și jertfa ce-o prestăm să fie răspunsul nostru demn la condamnabila campanie (sgomotose aprobări).

R. Ciorogariu, apropos de denunțări, face o interesantă aluzie: denunțatorul era adică în sală, toți cunosc figura lui sfrejită și-l ved adesea în stare de ebrietate; el a mers până să denunțe că elevii mor de foame. El bine, zice dl Ciorogariu, n'aveți decât să vă uitați la fețele sănătoase și rumene ale elevilor noștri și să faceți o comparație cu cel care denunță, se va vedea cine flămânzește.

Sinodul întreg protesta alături cu dl Ciorogariu contra denunțărilor mizerabile.

Discuția în jurul amânării alegerii.

— Ședința III, Luni după amiază. —

După deschiderea ședinței se acordă concediu d-lui I. Pap, (Oradea Mare) și se trimit respectivelor comisii mai multe acte intrate la biurou.

Dr. N. Oncu anunță o interpelare.

„Țiu — începe dl Oncu — să fac mai înainte de toate o declarație, pe care o socot necesară pe d'oparte pentru a nu i-se da interpelării mele un caracter străin de intențiunile ce urmărim, pe de altă parte pentru a lămuri o situație echivocă oare-cum. Știți anume cu toții, ori cel puțin a-ți citit în presă, mai ales în cea străină, că alegerea de episcop s'a amânat, nu se ține adică la termenul fixat de cele două consistoare ale noastre. El bine, eu cred că este și cuviincios și necesar ca Sinodul să cunoască afa-

ceea nu din presă, să judece cele petrecute nu după inspirația uneia ori alteia dintre ziarele cari tratează despre alegere, ci s'o cunoască din acte. Rog deci pe înaltul presidiu să dispună citirea în Sinod a tuturor actelor privitoare la această importantă afacere care pasionează întreg publicul nostru, ba vedem cu regret că se amestecă la mijloc, discută, comentează și judecă indeosebi străinii (așa-i, așa-i)!

„Declar, în același timp, că cerând aceasta, nu ne trece cătuși de puțin prin gând să facem un act de resvrătire. Întră noi nu sunt oameni de aceștia, ci suntem mai presus de toate jeloși de demnitatea bisericii noastre. În interesul acesteia este în primul rând necesar ca reprezentanții săi legali să cunoască actele dreșate într'o afacere cum este alegerea (sgomotoase aprobări). Să se pună astfel capăt frământărilor și comentariilor de tot felul ce se fac în jurul acestei chestii, căci a mai tolera situația nesigură d'acum, ar fi să ne facem vinovați de a nu fi sărit în apărarea sfintei noastre biserici.

„Rog deci presidiul să dispună citirea actelor, rezervându-mi apoi dreptul ca după aceea să vin cu o propunere. Să răspundă în deosebi: adevărat este că I. P. S. Sa Mitropolitul nostru n'a adrat la termenul pus de cele două consistoare pentru alegerea de episcop? Și din ce cauze?

Președinte I. Pap spune că actele nu sunt aci. Nu poate dispune deci citirea lor. Va da însă cuprinsul lor.

Spune că îndată după-ce consistorul arăden a notificat moartea episcopului Goldiș, I. P. S. Sa într'un act prin care-și exprimă condoleanțele, declară că va veni El să prezideze alegerea. După ce I. P. S. Sale i-s'a comunicat apoi decisiunile unanim luate în cele două consistoare, a răspuns că la 11 Maiu n. nu poate veni, fiind ocupat.

Dr. N. Oncu. Venerat Sinod! Fără a trage cătuși de puțin la îndoială fidelitatea și esacritatea celor spuse de dl president, insist, cu toate acestea, să ni-se citească actele. Să vedem spiritul lor, să ascultăm motivele invocate de I. P. S. Sa Mitropolitul, căci numai astfel putem să judecăm în deplină cunoștință de cauză (Așa-i, așa-i! Să se aducă actele!)

P. Truța zice că în particular poate ori-și-cine dintre deputați să meargă și să vadă actele. Să se aducă însă actele aici, nu i cu cale. Asta ar fi ca Sinodul să intre în sfera de activitate a Consistorului, căci actele lui sunt adresate, pe el îl privesc (Eclamări: „Nu-i așa! Sinodul are drept să știe tot, este pus peste Consistor!“)

V. Goldiș cere cuvântul în chestie de regulament. Se miră că dl Truța se amestecă într'o chestie de interpelare, pledând, *contra usurilor parlamentare*, pe când aici numai interpelantul are cuvânt, arătând dacă e mulțumit ori nu cu răspunsul presidial. (Așa-i, așa-i)

Iosif Gallu zice: Sinodul are dreptul să ceară citirea actelor. E de părere să se citească însă în altă zi, când presidiul le va aduce.

Dr. Oncu. Rog încă-odată să se aducă actele. Ce? Toată lumea, în primul rând presa străină, să cunoască cuprinsul lor, numai Sinodul nu? (Strigăte: Asta nu merge! Rușine! Să se aducă actele!) Noi nu vrem să punem termen, nu vrem să ne amestecăm în atribuțiile nici ale consistoarelor nici ale I. P. S. Sale Mitropolitului, ci vrem să fim luminați complet într'o afacere care în primul rând pe noi ne privește, căci noi avem să alegem episcop (Așa-i, așa-i!).

Dr. I. Suciu replică întâiu de toate ideilor bizare susținute de dl Truța, care a rămas de altfel singur cu părerea sa, ca dl Rotariu azi dimineața. Citește din Statutul organic, care Sinodului îi impune ca supremă datorie a veghia asupra autonomiei. Apoi mai autonomice drept de cât alegerea de episcop care poate fi? Avem deci datoria să ne interesăm de actele săvârșite în această chestie. E apoi la mijloc interesul obștesc moral: spiritele se mai liniștesc, dacă în Sinod s'a lămurit chestia.

Propun deci ca să se suspende ședința până se vor aduce actele spre citire.

Velicu arată netemeinicia celor susținute de Truța și se alătură la propunerea lui Suciu.

G. Ardeleanu dorește și d-sa să se citească actele.

I. Pap roagă Sinodul să-i permită a aduce altă dată actele, căci i se pare incompatibil cu demnitatea scaunului ce ocupă să fie silit a suspenda ședința și a merge după acte.

Se naște un tumult. Se aud strigăte: De ce nu le-ai adus, știi că ți-le cerem?

Dr. Suciu insistă asupra propunerii sale, asupra căreii cere votare.

În mijlocul unei mari agitațiuni se procedează la vot, pe față, cu apel nominal.

Rezultatul votului:

Pentru propunerea Oncu-Suciu 25 voturi, ear 19 contra.

Ședința se suspendă și președintele se duce după acte.

E de notat că la ședința dl V. Mangra n'a fost de față, pe când dl Hamsea era present și a și votat, se înțelege contra propunerii d-lor Oncu-Suciu. Tot așa și dl I. I. Pap.

Rezultatul votării i-a deprimat vedit pe aderenții d-lui Hamsea. D'aci iacolo ei nici n'au mai susținut lupta.

Redeschizându-se ședința, secretarul V. Goldiș citește toate actele.

Oglinda lor: I. P. S. Sa nici nu reflectează la motivele puternice morale și materiale cari au determinat ambele consistoare ca unanim să pună ziua de alegere pe 11 Maiu n., ci pur și simplu zice că „din cauza multifarielor (stil, nu glumă) ocupațiuni“ n'are vreme, dar că se va îngrijii el ca în decursul celor 3 luni prescripș de statut să pună termen.

O indignare mare a cuprins pe toți. Atâta dispreț față de dorința generală nu s'a așteptat dela un prelat. Răfuiala cea mare a urmat însă.

unilor multilaterali, numai prin laboare întinse și continuă se poate, —

„considerând, că acest adevăr se poate deduce și din spiritul Statutului Organic, —

„considerând, că citatul Statut Organic în § 89 prescrie că sinodul în fiecare eparchie în tot anul se ține în una și aceeași zi, adevărat în Dumineca Tomei, —

„considerând, că tot Statutul Organic în §-ul 87 statorind numărul membrilor sinodali, acel număr pentru fiecare diecesă îl pune la cifra de 60, —

„considerând, că astfel după sensul legii, ba și fizice, este imposibil, ca un individ să poată fi membru la două sau mai multe sinoade ținându-le în locuri deschise și în una și aceeași zi, —

„considerând, că cu abatere de la această dispozițiune legală totuși se ivesc exemple că unii indivizi sunt membri la mai multe sinoade, —

„considerând, că prin astfel de precedente s'ar sancționa un abus periculos pentru instituțiunile noastre bisericești, — din toate aceste considerante:

„Sinodul propune Venerabilului Congres național bisericesc proxim, ca corporațiunei competente de a crea, strămuta și explica un statut obligator, că la dispozițiunea Statutului Organic, referitor la membrii sinoadelor eparchiale, se enunță: că un individ numai la un sinod eparchial poate fi membru, și astfel indivizii, care sunt aleși, respective de prezinte funghiează ca membri la mai multe sinoade eparchiale, au a se declara în timpul cel mai scurt la Cosistoriul respectiv: că la care sinod doresc a participa și mai pe departe ca membri, ca astfel să se poată face dispozițiunile necesare, pentru o alegere nouă în locul devenit vacant.

„Sinodul decide a se pune la ordinea zilei în ședința de mâine“.

Ear în protocolul ședinței a II:

„Nr. 20. Ordinea zilei se începe cu discutarea asupra propunerii lui Paul Pap prezentate sub Nr. 6 ca adevărat sinodul să propună congresului național bisericesc ca acesta pe baza stat. Org. să enunțe: că una și aceeași persoană nu poate fi deputat la două sinoade eparchiale“.

„In temeiul acestei propuneri s'a adus apoi în Congresul din 1878 hotărârea pe care dl Ciorogariu a și citit-o Lunii, după cum a arătat și cazul cu dl Babeș, care deși voia să fie în același timp în două locuri deputat și episcopul Meșianu și tolerase aceasta, Sinodul arădan l-a silit să respecte însă legea. I-a dat însă răgaz de 3 zile să opteze între cele două mandate.“

Lucru ciudat: dl Rotariu, leaderul partidului dlui Hamsea, a fost deputat și la 1874, și la 1878, când s'au adus cunoscutele deciziuni, și cele petrecute cu dl Babeș, și totuși stăruia ca să nu se verifice dl Tomici — până nu va abdice de la Caransebeș.

E cert deci: d-sale ori i-s'a slăbit memoria în chip îngrijitor și pe d'asupra nici nu mai e capabil să înțeleagă ceva, ori e din cale afară — pățimaș. A vorbit adică contra verificării din cauză că dl Tomici nu este pentru candidatura dlui Hamsea.

Delegațiunile.

Erî Delegațiunile celor două părți ale monarhiei au ținut ședință de constituire. President al austriacilor este *Bährenreuther*, care în discursul său de deschidere a accentuat că ministrul comun de război va propune reforme însemnate în ostire.

President al delegațiunii ungare a fost ales contele *Andrássy Gyula*, care în vorbirea de deschidere a exprimat interesele care sunt așteptate propunerile ministrului comun. A zis că șansele de pace nu sunt mai slabe decât în trecut. Totuși trebuie a se lua în considerare că numai stat puternic înarmat poate avea greutate și autoritate.

Vice-president a fost ales contele *Szapáry Gyula*.

Proiectul de budget comun prezintă un spor de 8 milioane coroane în raport cu ce a fost în trecut. Austria plătește în bugetul comun 166 milioane. Ministrul de război cere 38 mil. pentru tunuri nouă.

Explosibilul Demetriade-Ionescu.

În zilele trecute au avut loc la Focșani experiențele cu noul explosibil inventat de d-nii C. Demetriade, maior de geniu și C. Ionescu, farmacist chimist.

Experiențele, ordonate de către ministrul de război, s'au făcut pe poligonul reg. 2 de geniu în fața comisiei compuse din d-nii colonel Rașcu, comandantul reg. 2 de geniu și lt.-colonel Iliescu din artilerie.

Noul explosibil se prezintă ca o masă plastică, grasă cu grănure fine, a cărei culoare e galbenă. Compoziția sa este: o sare și un lichid oleaginos. Elementul solid se imbibă prin cufundare în cel lichid.

Explosibilul are următoarele avantaje asupra celor cunoscute până acum. Nu se dizolvă în apă imediat; căldura până la 210 grade C. și — 6 grade C. nu are nici o influență asupra sa; la 210 grade arde fără a-și pierde efectele explosive. Lumina n'are nici un efect asupra sa.

Substanțele din care se compune sunt stabile la temperatura ordinară.

Chiar dacă ar pierde prin evaporare o parte din ponderea sa, poate din nou a se imbibă prin lichid, încât se poate conserva ani de zile; descompunerea spontană nu are loc; nu este toxic.

Avantajele industriale. Materiile prime se găesc în țară la noi.

Pe inventatorii, aducând material din străinătate, i-a constat chilogramul de explosiv 2 lei și 50 bani; cu material din țară ar costa mai puțin de cât jumătate.

Forța explozivă. — Față de explozivele: Pulberea neagră, dinamita, melinita și altele forța sa explozivă este cu mult superioară.

Explosivul detună sub influența unei capse de fulminat de mercur, introdusă în mijlocul masei, având un fitil de Bickford.

Ordinea experiențelor. — Cea dintâi experiență s'a făcut asupra unei grinzii de 0,30/6,30 c. m grosime, îngropată în pământ la o adâncime de 0,50 c. m. S'a introdus un cartuș de explosiv de 200 grame într'o gaură de 0,60 c. m. de la capătul superior al grinzii.

În urma exploziei capul grinzii a fost asvirlit și sfărâmat, ear baza până la jum. metru dela pământ cu totul zdrobită.

Pentru a se obține același efect cu dinamita, ar trebui o cantitate de peste 300 grame.

A doua experiență s'a făcut asupra unui trunchiu verde de stejar de 4 m. și 50 c. m. lungime și 50 c. m. diametru în mijlociu. S'a îngropat în pământ trunchiul la adâncime de 1 m. și 20 c. m.

S'a introdus un cartuș de 400 grame în aceleași condițiuni ca la prima experiență. Efectele au fost mari; trunchiul sfărâmat și scos din pământ și asvirlit la o depărtare de 50 — 60 metri, ear restul trunchiului din pământ a fost sfărâmat în cinci bucăți aruncate la câțiva metri de locul unde a fost îngropat.

Cu dinamită trebuia 250 grame ca să facă efecte mai mici, 800 grame aceleași efecte.

A treia experiență s'a făcut asupra unei grinzii orizontale de 3 m. lungime și a 40/0,40 c. m. grosime, rezemată de două stilpi de 0,30 c. m. diametru. Experiența a dat rezultate admirabile; grinda fusese legată de stilpi prin legături de fer și scoabe tot de fer.

A patra experiență s'a făcut asupra unei grinzii duble de 3 metri lungime și 0,40 lățime și 0,80 c. m. înălțime, pusă

pe două stilpi dubli de 0,80 diametru, legată cu legături de fer groase, roabe și buloane de fer care o țineau strâns legată. Prin aceasta se simula un pod, pe care ar fi putut trece o mașină de cale ferată cu toată viteza. Încărcătura a fost de 3 kilograme de explosiv, așezată oblic pe una din fețele laterale. Efectele au fost: legăturile, buioanele și scoabele rupte în bucăți, una din grinzii ruptă în dreptul încărcăturii și despiciată longitudinal, cea-altă grindă retezată transversal, ambele aruncate la distanțe mari.

Aceasta a fost experiența decisivă, care a reușit complet. Pentru aceleași efecte, cu dinamită ar fi trebuit 5.200 grame.

S'au mai făcut experiențe cu un stilp de telegraf și cu o șină de cale ferată.

Rezultatele acestor experiențe au întrecut toate așteptările. Inventatorii au fost viu felicitați de întreg corpul ofițeresc al garnizoanei din Focșani care a asistat la experiențe. („Conservatorul“).

Din străinătate.

Sucesiunea tronului sârbesc.

Din St.-Petersburg vine următoarea știre: În cercurile diplomatice de aici se vorbește ca de un lucru sigur, că principele muntenegrean *Mirco* va fi proclamat de moștenitor al tronului Serbiei încă în vara anului acestuia. Ca preluși, regele *Alexandru* și principele *Nichita* vor fi oaspeți Țarului, în luna Iulie, la Spala, unde va fi de față la constituire și un reprezentant al Austro-Ungariei, putere garantă a „status-quo“-ului în Balcani. Îndată după întoarcerea regelui Alexandru la Belgrad, ar fi să se facă proclamația, privitoare la declararea succesivului Tronului.

NOUTĂȚI.

ARAD, 7 Maiu n. 1902.

„M Sa regele la Oradia. Ziarele din Budapesta anunță că în luna August M. Sa regele va merge la Oradia-Mare, unde va participa la serbarea de încheiere a anului școlar a școlii ofițeresti de honvezi, care în anul acesta dă primul contingent de absolvenți.“

O hotărâre însemnată. În ședința de ieri a Sinodului arădan s'a dat deslegare unei afaceri care de ani de zile preocupă cercurile intelectuale ale diecesei: s'a votat adică ridicarea lefurilor profesorilor dela seminar și a funcționarilor consistoriali. Vom reveni.

Caracteristic! Se știe că presa maghiară locală, de când a început campania în favorul candidaturii Prea Cuviosului arhimandrit Hamsea, n'a scăpat o singură ocazie pentru a-l prezenta publicului maghiar ca având partidă foarte tare în sinod. . . 29 voturi sigure, zicea, ear Mangra numai 18 sigure.

Votarea de Lunii, asupra propunerii Oncu-Suciu a dovedit însă contrarul.

Și eată că despre acest vot „Aradi Közlöny“ nu suflă nimic.

Dar ear' să se fi întemplat ca hamisiștii să fi avut majoritate. Să fi văzut articoli în presa francmasonă despre „învingerea lui Hamsea“, și „înfrângerea lui Mangra“. . . Ar fi fost un „magnum ađomăs“ la care Csicsó ar fi prăsnuit pe „iubitul nostru episcop“, căci desigur după asemenea votare nu întârziiau a-l proclama episcop în toată regula pe Prea Cuviosul arhimandrit.

S tal George s'a serbat erî în Arad cu o viașie rară, ceea ce se explică îndeosebi prin faptul că fiind Sinod, mai mulți deputați și-au serbat ziua onomastică. Astfel, pe lângă că a fost serbare în familiile d-lor *Georgiu Lazar*, *Dr. George Popa* și *Dr. I. Rășiu*, a cărui stimate soție poartă numele de Georgina, dar tot erî au fost între noi

protopopul Șiriet dl *George Popovici*, *George Feier*, avocat în B.-Ineu, *George Ardelean*, avocat în Timișoara, ear în presara S-tului *George Dr. George Popovici*, avocat în Chișineu.

Primească toți sincerile noastre felicitări.

Curagiu neică, curagiu, că voturi și așa nu s'! Citim în „Aradi Közlöny“ de azi: „Alegerea de episcop arădan. *Keleti Értesítő*, foaie litografiată, în ediția sa de astă seară publică știrea că dintre Mangra și Hamsea victoria acestuia din urmă poate fi luată ca sigură. Aceasta o știe acum și partida lui Mangra, pentru-că cei 6 aderenți ai episcopului Goldis, care au votat cu Mangra de dragul decedatului episcop, acum s'au dat cu Hamsea.“

Mă rog, care sease? Și n'ar face bine litografiatul să spună ceva și despre votul de Lunii seara? Au-zim?! *

Incă una! Litografiata „*K. Értesítő*“, mai scrie ear „*Aradi Közlöny*“ reproduce: „*Tribuna Poporului*“ bănuște pe Iosif Galu și pe Ioan Beles că au informat presa maghiară pe lângă Hamsea, ear foile au primit informațiunile pentru-că hamsiștii sunt francmasoni, ceea ce, după Tribuna, se va ventila și în Sinod“ . . .

Așa dar' candidatura d-lui Hamsea este și prin aceasta recomandată în presa maghiară. *Hamisiștii* — cuvântul este al ziarului maghiar — sufer pentru — liberalism și interconfesionalism!

Contribuire. La „*Fondul de ajutorare a învățătorilor și sodaliilor meseriași români din Brad*“ a binevoit m. o. dl Dr. Nicolau Oncu avocat în Arad a contribui 5 coroane. D-Sa a făcut și aici începutul de bun augur, după cum a făcut și la „*Masa studenților din Brad*“ astăzi pusă în viață. În numele meseriașilor români din Brad primească donatorul cea mai călduroasă mulțămintă!

Vasilie Boneu,
profesor.

Bret Harte, marele scriitor englez, a murit ieri în Escot, lângă Londra.

Mișcare contra duelului s'a pornit în Oradia-Mare. Ieri tinerii universitari au și ținut o adunare, convocată de Mayer Emil. Scene nostime s'au petrecut însă. Cea mai mare parte dintre studenți s'au declarat pentru duel, strigând: Trăiască duelul, abzug vészonyiștii. Adunarea s'a spart astfel fără a se fi luat vre-o hotărâre, ear în urma certelor, doi studenți au provocat la duel pe Mayer. Va să zică: totmai dând lupii contra duelului ajungî să fit provocat a te bate.

De păr! Frațiunea „Wolf“ a partidului pan-german din Austria a convocat o întrunire publică în Viena. Prezentându-se și schöubererian în mare măsură, acești din urmă au început să bombardeze pe fostii tovarăși cu — bomboane. Din dulcele zahăr s'a născut o amornică pâruială, încât poliția a fost nevoită să disolve adunarea. Cum e Wolf — și adunarea!

Sinuciderea ficei lui Don Carlos. N'are noroc pretendentul tronului Spaniei de ficele sale! Mai în anii trecuți cea mai mare a fugit cu pictorul Folchi, — ear azi se găsește în cumplită miserie în Paris. Acum a doua fică a principelui, Massimo Beatrice, s'a aruncat în valurile Tibulului. Din fericire ea a fost salvată. Ziarele din Roma nu spun cauza desperatelor încercări.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici Barcianu.

Insertiuni și reclame.

Los de clasă interesant, pentru cei-ce pun preț pe o legătură plăcută, le recomandăm casa națională de schimb, societate pe acții în Budapesta. Căci abstrăgând dela aceea, că până acuma, cei mai mulți cari au avut losuri au câștigat; mai ofere garanție și cauzia de 330.000 coroane a institutului, față de împlinirea datoriilor ce i-se impune societății către câmpărătorii de losuri. Comitentelor din provincie institutul ofere favorul, că câștigătorii de ori-ce sumă pot fi plătiți fără proviziune și fără spese de băncile mai mari de depunerî din provincie.

"Nădlăcana"

institut de credit și economii, societate pe acții în

NĀDLAC (Nagylak) comitatul Cienadului.

Fondată la 1897 cu un capital social de 100.000 coroane în 1000 bucăți acții à 100 coroane.

Acordă: credite personale pe cambii, credite pe cambii cu acoperire ipototecară; credite pe obligațiuni cu cavenți și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear deponenții primesc după banii depuși 5% interese.

545 - 56

Direcțiunea.

Să nu scăpăm norocul!

Mulți deja și-au găsit norocul prin losuri cumpărate la noi.

LOTERIA CEA MAI CU NOROC IN LUME
ESTE LOTERIA NOASTRĂ DE CLASE REG. UNG.

La 100.000 losuri 50.000 câștiguri în bani.

Cel mai mare câștig eventual:

1.000.000 cor.

1 premiu 600.000, 1 câștig à 400.000, 200.000; 2 à 100.000; 1 à 90.000, 80.000, 70.000; 2 à 60.000; 1 à 40.000; 5 à 30.000; 1 à 25.000; 7 à 20.000; 3 à 15.000; 31 à 10.000; 67 à 5.000; 3 à 3.000; 432 à 2.000; 763 à 1.000; 1238 à 500; 90 à 300; 31700 à 200; 3900 à 170; 4900 à 130; 50 à 100; 3900 à 80; 2900 à 40 cor. Cu total:

13.160.000 cor., adică: Treisprezece milioane 160.000 cor.

CALENDARUL NOROCULUI.

Januar	Februar	Mărturis	Aprilis	Măius	Junius	Julius	Augustus	Szeptembe	Oktober	November	December
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31

În care zi m'am născut? Fiecare să-și cerce norocul cu numărul însemnat privitor la ziua nașterii sale. În calendarul de mai sus stă însemnată cu număr deosebit fiecare zi a anului; acești numărul în cas de comandă, cu întoarcerea poștei se pot căpăta dela noi, astfel, că or-și-cine își poate alege de acolo numărul său propriu. Dacă în intervaluri acest număr s'ar fi epușat, — trimitem din nou asemenea număr.

Întreaga întreprindere stă sub inspecțiunea statului.

Prețurile statore ale losurilor originale de I-a clasă sunt următoarele:

o optime ($\frac{1}{8}$) fl. — .75, sau 1.50 cor., jumătate ($\frac{1}{2}$) fl. 3.—, sau 6.— cor., un pătrar ($\frac{1}{4}$) fl. 1.50, sau 3.— " " " " " " " " " " " " " " " " "

Losurile le trimitem cu rambursă sau după trimiterea înainte a sumei prin mandat postal. Conspatul oficios se trimite gratis. Ve rugăm pentru comande imediat, dar' cel mai târziu termen e până la

10 Mai anul eurent.

FILIALE:

TÖRÖK A. ŞI SÖTŰL

V., Váci-körut 4.

Muzeum-körut 11.

Erzsébet-körut 54.

INSTITUT DE BANCA

Budapesta, VI., Teréz-körut 46/a.

Onorașilor nostri cumpărători plătim multe și foarte mari câștiguri și încă în scurtă vreme peste șase milioane coroane. 744 6-8

Si resource pentru comand se taia. Banca Török A. és Társa Budapest.

Vē rog a-mi trimite losuri originale de I-a clasă de ale loteriei de clase împreună cu conspatul oficios.

Suma de .. cor. (Vē rog a o rambursa) ce nu convine
(o trimite cu mandat postal)
(o alătur în note de bancă (în timbre)) se șterge.

Adresa corect

Bani găsiți

cari se pot economisa dacă cumperi din basarul de concurență dela teatru, unde pe lângă prețuri moderate se pot căpăta următoarele obiecte solide:

Camăși bărb. cu pept simplu	dela 75 cr.	Camăși albe de damă	dela 47 cr.
" " " colorate	" cutat 93 "	Semisete de damă	60 "
Gulere albe bărbătești	10 "	Cordoane de pele toate cul.	30 "
Manșete	18 "	Cordon de panglică	30 "
" " " colorate	19 "	Ciorapi	12 "
Ismene Köpper	45 "	Șorțe	15 "
Ciorapi	63 "	Ghete de pânză	70 "
" " " impletiiți	7 "	Umbrule de soare și ploaie	85 "
Cravate regate și funda	15 "	Mănuși de pele	40 "
Cu căptușală fină de mătase	10 "	Corsete	47 "
Cravată de legat	40 "	Palărie de pae	30 "
Camăși de saun	27 "	Mănuși de ață	18 "
Căciuli de vară	65 "	Pungi de piață de pele	32 "
Ghete de pânză cu talpă de pele	25 "	Șorțe de lucș	16 "
Palării de pae	73 "	Ciorapi în toate culorile	12 "
	12 "	Fuste	85 "
		Batiste de cap	15 "
		Giante de mână	28 "

Ciorapi americani de damă cu colorii fiесе.

In toate culorile 23 cr. Trăsuri de copii dela 4 fl.

CIORAPI PATENT DE COPII

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
8 cr.	9 cr.	10 cr.	12 cr.	12 cr.	14 cr.	15 cr.	16 cr.	18 cr.	
→ Ciorapi de copii impletiiți patent ←									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
16	18	20	22	24	26	28	30	32	34

Camăși de copil . . . . . dela 50 cr. Cravate de copil . . . . . dela 32 cr.
Batiste " " " " 4 " " " " " " 16 "

Jucării de copil, precum diferite clase în obiecte de lucș cu prețuri fiесе de 7 și 15 cr., gigante de mână de 80 cr., giantă cu harmonică de 2.50 fl. Cele mai nouă bastoane, portmonee și porttabacuri, peri de cap, de haine și de dinți, peptent de cap, ace de păr, agrafe de păr, tacâmuri de oțel de 15 cr., săpune de spălat și parfumuri în calitașile cele mai bune. Gioz-dane de școală, bretele de pantaloni pentru bărbai și copii, rame în forme cele mai noi, evantale de părete, albume de ilustrate pentru 100 bucăți dela 45 cr., mingii dela 5 cr. ș. a.

Bazarul de concurență dela teatru

peste drum de statua libertății.

Fiți atenți la firmă!

Reich El.

756 3-3

Cele mai ieftine prețuri. — Telefon 471.

Prilegiu de cumpărări ieftine!

TELEFON 471.

TELEFON 471.

Succesorul văduvei Sütő József-né

Urban E.

Magazin ou porțelan, oglinzi, lămpi și vase de peatră

ARAD, Strada Forray nr. 2/c.

Numai sunt plângeri privitoare la filarea lămpilor.

Lucrurile au fost îndreptate de succesorul văduvei Sütő József-né de Urban E., care are magazinul din strada Forray nr. 2/c.

Am introdus petrolul cristal alb, fără miros, pe care îl vënd cu 20 cr. litrul, expediaz și prin comande telefonice nr. 471 la dorinșă ori-și-unde, am magazin demn de vënd.

Asortiment bogșt de lămpi pe masă atirndătoare de tavan, lustru de părete, și pentru bucdărtării, pe cari deoare-ce le-am cumpărat ocașional le vënd așa de ieftin, încăt publicul cumpărător cu adevărat va fi surprins.

Cadouri folositoare de ocașie cu prețuri foarte scăzute.

Porțelanuri de Carlsbad, serviciu pentru masă, serviciu de tea, cafea, spălator, faiance englezeshi și sardinette, serviciu de sticlă și obiecte de lucș.

Oglinzi, locone, rame mare asortiment.

Tacâmuri (lingure, cuțite și furculișe) de Alpaca din Berndorf.

Ori ce comande în sticlă cu preșul cel mai potrivit, preparăm bine și ieftin

760 3-8

Mare asortiment de rame.